Sahateollisuus Ry:n lausunto Eduskunnan maa-ja metsätalousvaliokunnalle Valtioneuvoston kirjelmään U 12/2022 vp Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tiettyjen metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen liittyvien hyödykkeiden ja tuotteiden asettamisesta saataville unionin markkinoilla ja viennistä unionin ulkopuolelle

Sahateollisuus Ry kiittää mahdollisuudesta lausua käsiteltävään asiaan. Sahateollisuus Ry edustaa itsenäisiä suomalaisia sahoja. Sahat hankkivat raaka-aineensa suomalaisilta metsänomistajilta joko suoraan tai toimituspuuna. Tuotannosta 75 % viedään EU-maihin tai EU:n ulkopuolelle. Sahatavara on hiiltä sitova materiaali ja puurakentamisella voidaan hillitä ilmastonmuutosta. Sahateollisuus katsoo, että metsäkadon torjuminen on perusteltu toimi ja sen pitäisi olla EU:n toiminnan keskiössä.

Lausuttavana olevan asetuksen osalta Sahateollisuus on kuitenkin huolissaan siitä, että sen toimet saattavat kohdistua sellaisiin maihin ja toimijoihin, jotka eivät aiheuta toimillaan metsäkatoa. Sahateollisuus esittää myös yleisen huolensa hallinnollisen taakan kasvamisesta. Sahateollisuuden jäsenyritykset toteuttavat sertifiointijärjestelmien raportointivelvoitteita, FSC:n kontrolloidun puun riskiluokituksen mukaisia toimia sekä EU:n puutavara-asetuksen mukaista Due Diligence järjestelmää. Näiden järjestelmien kanssa päällekkäisen/limittäisen raportointijärjestelmän rakentaminen vaikuttaa ylimitoitetulta Suomen kaltaisessa maassa, jossa tiedetään, että metsätalous ei aiheuta maankäytön muutosta.

Sahateollisuus yhtyy Valtioneuvoston kantaan siinä, että ehdotuksen tulee olla johdonmukainen suhteessa EU:n muihin metsiä koskeviin aloitteisiin sekä olemassa olevaan sääntelyyn (Esim luonto- ja lintudirektiivi). Sahateollisuus toteaa, että kaikkien metsiä koskevien EU-aloitteiden osalta tulee kuitenkin varmistaa, että niistä laaditaan kattava vaikutusten arviointi. Erityisesti aloitteiden yhteisvaikutusta on syytä tarkastella sosiaalisesta ja taloudellisesta näkökulmasta. On aiheellinen huoli, että pöydällä olevat aloitteet heikentävät puuta käyttävän teollisuuden raaka-aineen saatavuutta Euroopassa ja ohjaavat tuotantoa ja kauppaa maihin, joissa ekologisen kestävyyden työkalut ovat tehottomampia kuin Euroopassa.

Sahateollisuus yhtyy Valtioneuvoston kantaan siinä, että metsien kestävällä hoidolla ja käytöllä on merkittävä positiivinen metsäkatoa ehkäisevä rooli. Metsäkadon tärkein mittari tulisi olla metsäpinta-alan säilyttäminen. Suomalainen metsätalous ei aiheuta maankäytön muutosta. Suomalaisen metsätalouden vahvin ekologinen mittari on luontaisten puulajien käyttö ja uudistamisvelvoite, jotka varmistavat metsien ekosysteemipalvelujen kokonaistuotannon sukupolvelta toiselle. Lisäksi on syytä huomioida, että suomalainen monimuotoinen perhemetsänomistukseen nojaava metsätalous on varmistanut ja varmistaa

edelleen ylisukupolvisen ajattelun metsien hoidossa ja käsittelyssä.

Metsien tilan heikkeneminen

Metsien tilan heikkenemistä kuvaavat mittarit ovat esityksessä harkitsemattomia eivätkä aseta eri ekosysteemejä ja maita yhteismitalliseen asemaan. Kuten valtioneuvoston kannassa on todettu, metsien tilan heikkenemisen määritelmä on ylätasoinen. Valtioneuvosto kirjaa huolensa siitä, ettäasetusluonnokseen kirjattu metsien tilan heikkenemisen määritelmä vaikuttaisi Suomessa käytettyihin metsätalouden menetelmiin. Sahateollisuus jakaa huolen, mutta korostaa, että Suomen kannasta tulee käydä ilmi se, että suomalaiset menetelmät eivät aiheuta metsien tilan heikkenemistä. Esimerkiksi linjaukset avohakkuiden EU-tasoisesta sääntelystä ei vastaa EU:n linjauksia. Suomessa metsätalouden kannattavuus on perustunut sahateollisuuden pitkäkiertoisen raaka-aineen kasvattamiseen, mikä puolestaan on johtanut Suomessa metsien varsin pitkään kiertoaikaan. Tämä on puolestaan turvannut sahojen raaka-aineen saannin. Sahat hankkivat raaka-aineensa pääosin avohakkuilta ja metsiin sitoutunut hiili jatkaa kiertoaan sahatavarassa jopa satoja vuosia.

Todentaminen

Sahateollisuus katsoo, että vapaaehtoisen metsäsertifioinnin roolia velvoitteiden todentamisessa tulisi vahvistaa. Maailman metsistä vain noin 10 % on sertifioinnin piirissä. Sertifioinnin laajempi kattavuus ja siihen kannustaminen EU:n oman, osin päällekkäisen ja osin sertifiointia merkittävästi kapeamman järjestelmän luomisen sijaan tukisi kestävän metsätalouden konseptin laajentamista.

Toimijoiden ja kauppaa käyvien velvollisuudet

Sahateollisuus yhtyy Valtioneuvoston näkemykseen siitä, että ehdotuksessa on luotava selkeät ja oikeasuhtaiset toimijan velvollisuudet kilpailulainsäädäntö ja liikesalaisuudet huomioon ottaen. Sahateollisuus korostaa lisäksi sitä, että asetus ei saa johtaa tilanteeseen, jossa metsäkatoa aiheuttavat tuotantoketjut saavat kilpailuetua EU:n ulkopuolisessa kaupassa ja johtavat siten metsäkadon kiihtymiseen sekä kestävästi tuotettujen tuotteiden kilpailuetujen heikentymiseen.

Maiden vertailuanalyysijärjestelmä

Sahateollisuus katsoo, että jos maiden riskitasoja vertaileva järjestelmä otetaan käyttöön, tulee kiinnittää erityistä huomiota riskiluokituksen kriteereihin sekä tiedon objektiivisuuteen. Epäedullisessa tilanteessa eri toimijoiden toteuttamat riskiarviot voivat olla epäsuhtaisia keskenään ja aiheuttavat siten kilpailun

vääristymää.

Asetusluonnos rapauttaa kansallista päätäntävaltaa metsäasioissa vastoin EU:n aiempia linjauksia. Komissio voi esitetyillä metsäkatoa ja ennallistamista koskevilla delegoiduilla asetuksilla murtaa Suomen metsien hoidossa menestyksekkääksi osoittautuneen pitkäjänteisen ajattelun. Tämä tulee estää.

Lisätietoja:

Anniina Kostilainen, anniina.kostilainen@sahateollisuus.com, 0445840164

Kai Merivuori, kai.merivuori@sahateollisuus.com, 0405322868